

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เศรษฐศาสตร์น่ารู้

เรื่อง ทรัพย์สินทางปัญญา

ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

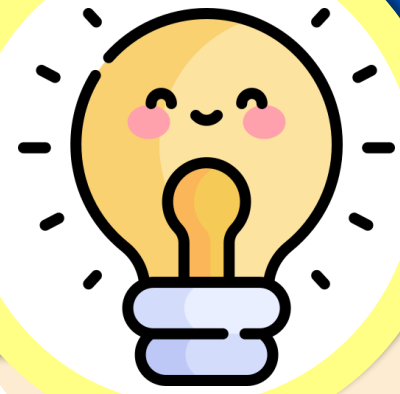

เรื่อง

ทรัพย์สินทางปัญญา

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ

- อธิบายความหมาย ประเภท และกฎหมายเกี่ยวกับ
ทรัพย์สินทางปัญญาและ เข้าใจความสำคัญของการเคารพ
สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

ด้านทักษะ/กระบวนการ

- ยกตัวอย่างการตัดสินใจทางการเงินในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม

- มีจิตสำนึกในการเคารพผลงานของผู้อื่นและเป็นผู้ใช้สื่อ

อย่างมีจริยธรรม

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

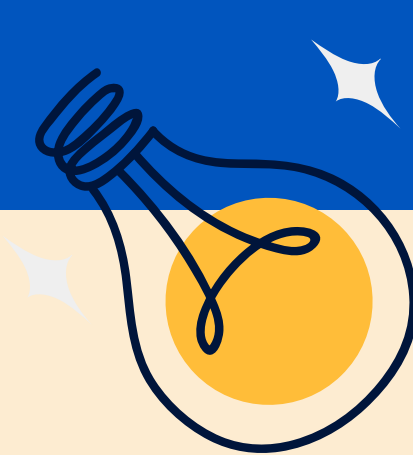
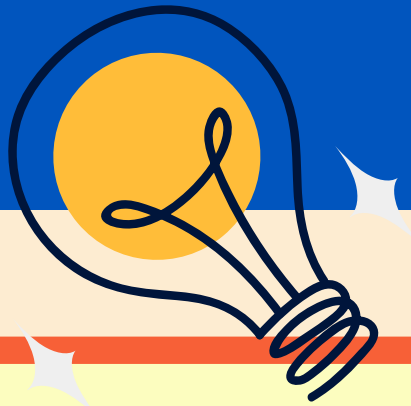
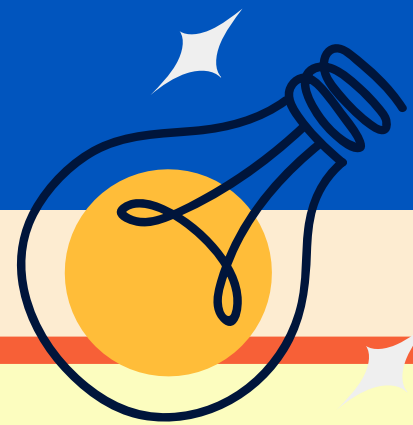
- วิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่เข้าข่ายทรัพย์สินทางปัญญาและ
จำแนกประเภททรัพย์สินทางปัญญาจากสถานการณ์ที่กำหนด
โดย มีจิตสำนึกในการเคารพผลงานของผู้อื่นและเป็นผู้ใช้สื่อ

อย่างมีจริยธรรม

ถ้ามีคนลอกงานเราไปส่ง
แล้วได้คะแนนมากกว่า
เราจะรู้สึกยังไง

ความคิดของเรามีคุณค่า ไม่ว่าเราจะวาดรูป
แต่งเพลง เขียนเรียงความ หรือคิดเกมใหม่
ถ้ามีคนเอาไปใช้โดยไม่ขอเรา
เรารู้สึกเหมือนโดนขโมย
สิ่งที่เราคิดเองทำเอง เรียกว่า
ทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นของเราคนเดียว

ของบางอย่าง
ที่อยู่ในอินเทอร์เน็ต
เรานำมาใช้เลย
ได้ไหม

“ของในอินเทอร์เน็ตบางอย่างใช้ได้
บางอย่างใช้ไม่ได้
ถ้าเจ้าของไม่อนุญาต
เช่น เพลง หนังสือ รูปภาพ โลโก้
โปรแกรมเกม ฯลฯ”

กิจกรรม

“ใครรู้...ยกให้ตอบ”

๑. สิ่งเหล่านี้ที่คนสร้างขึ้นมา
เช่น คลิป เพลง รูป เกม
เรียกของพวกนี้ว่าอะไร

ทรัพยากรสิ้นทางปัญญา
“ของที่มาจากสมองของเรา
แหม้มองไม่เห็น แต่มีมูลค่า”

๒. สมมติว่าเราสร้างเกมเอง แต่โดนคนอื่นเอา
ไปโพสต์ขายเอง เราจะใช้กฎหมายไหนฟ้องได้

- พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์
- พ.ร.บ.สิทธิบัตร
- พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า

พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์
ลิขสิทธิ์จะคุ้มครองทันที
เมื่อสร้างผลงาน
ไม่ต้องจดทะเบียนก็มีสิทธิ์เลย

๓. ปกหนังสือ

เป็นทรัพยากรค้นหาปัญหาประเภทใด

ลิขสิทธิ์

๔. โลโก้ มะม่วง

เป็นทรัพย์สินทางปัญญาประเภทใด

เครื่องหมายการค้า

๕. ยาสมุนไพรสกัดสูตรใหม่แบบเม็ด
เป็นทรัพย์สินทางปัญญาประเภทใด

สิทธิบัตร

๒. โปรแกรม AI

เป็นทรัพยากรค้นหาปัญญาประเภทใด

ลิขสิทธิ์

๗. การเคารพทรัพย์สินทางปัญญา
ช่วยกระตุ้นให้คนสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ
ถูกหรือไม่

ถูก

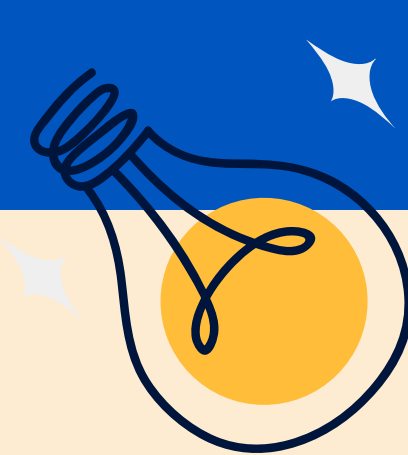
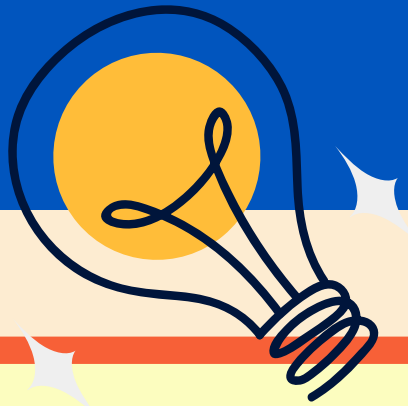
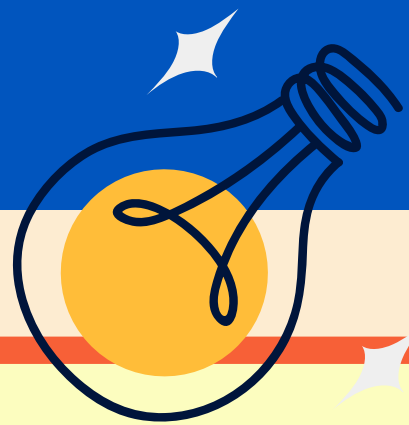

๘. เราสามารถเอารูปของใครก็ได้
จากอินเทอร์เน็ตไปใช้ในงานเราได้

ผิด

“การเคารพของคนอื่น คือ การที่เราเองจะได้รับ
ความเคารพเช่นกัน โลกนี้จะมีแต่สิ่งใหม่ ๆ ถ้าคน
กล้าคิด โดยไม่ต้องกลัวโดนขโมยความคิด”

“เราไม่ได้แค่รู้ว่าทรัพย์สินทางปัญญาคืออะไร...
แต่เรารู้ด้วยว่าเราควรใช้สื่อและความคิดของคน
อื่นยังไงให้ถูกต้อง”

ใบงานที่ ๕

เรื่อง ทรัพย์สินทางปัญญา

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานที่เข้าข่ายทรัพย์สินทางปัญญาและจำแนกประเภททรัพย์สินทางปัญญาจากสถานการณ์ที่กำหนด

สถานการณ์ที่ ๑ ภาพ TikTok ของเด็ก ม.๑ เต็มประกอบเพลง เพลงต้นฉบับ

๑. เป็นทรัพย์สินทางปัญญาหรือไม่

.....

๒. ประเภทใด

.....

๓. ใครคือเจ้าของ

.....

๔. ถ้ามีคนนำคลิปนี้ไปลงในเพจโดยไม่ให้เครดิตผิดหรือไม่

.....

สถานการณ์ที่ ๒ ภาพกล่องขนม “หมุกรอบยายจำ” พร้อมระบุว่า “สูตรลับจากรุ่นสู่รุ่น”

๑. เป็นทรัพย์สินทางปัญญาหรือไม่

.....

๒. ประเภทใด

.....

๓. เจ้าของ

.....

๔. ถ้าเพื่อนบ้านแอบลอกสูตรไปขายเองหรือไม่

.....

สถานการณ์ที่ ๓: ภาพโลโก้ คล้ายกัน

๑. เป็นทรัพย์สินทางปัญญาหรือไม่

.....

๒. ประเภทใด

.....

๓. เจ้าของ

.....

๔. การทำโลโก้เลียนแบบผิดหรือไม่

.....

สถานการณ์ที่ ๔ ภาพเด็กประดิษฐ์อุปกรณ์ช่วยคนพิการ พร้อมคำบรรยายว่า “กำลังยื่นจดสิทธิบัตร”

๑. เป็นทรัพย์สินทางปัญญาหรือไม่

.....

๒. ประเภทใด

.....

๓. เจ้าของ

.....

๔. ถ้ามีบริษัทนำไปผลิตก่อนจดสิทธิบัตรเสร็จผิดหรือไม่

.....

สถานการณ์ที่ ๕ ภาพเพื่อนวาดภาพการ์ตูนเองแล้วโพสต์ลง IG

๑. เป็นทรัพย์สินทางปัญญาหรือไม่

.....

๒. ประเภทใด

.....

๓. เจ้าของ

.....

๔. ถ้าเรานำรูปนี้ไปทำสติ๊กเกอร์ไลน์โดยไม่บอกผิดหรือไม่

.....

ทรัพยากรสิ้น ทางปัญญา คืออะไร

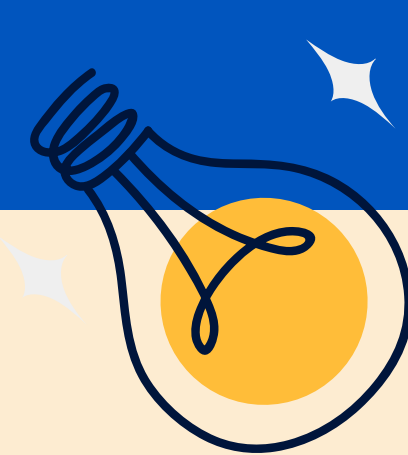
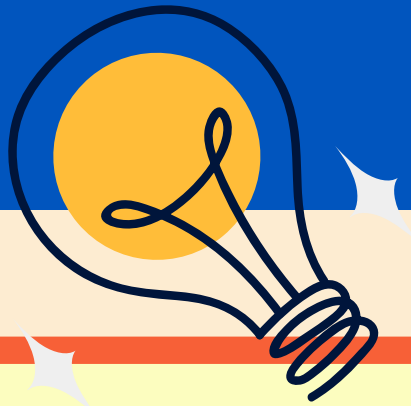
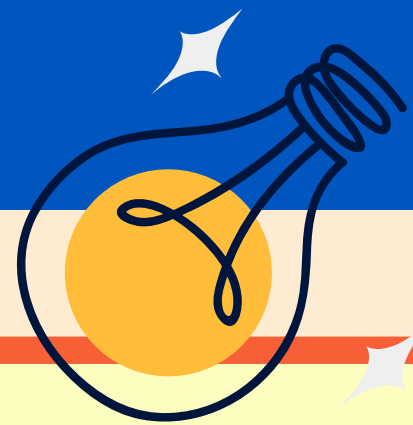
ผลงานจากความคิด เช่น
เพลง รูป คลิป เกม ฯลฯ
มีเจ้าของลิขสิทธิ์
ห้ามใช้โดยไม่ขอ

เราควรทำ
อย่างไรจึงจะเป็น
ผู้ใช้สื่อที่ดี

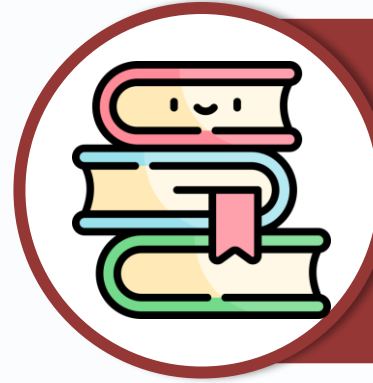

“ของที่เราคิดเอง มีคุณค่ามากกว่าที่เราคิด และ
คนอื่นก็ต้องเคารพของเราด้วยเหมือนกัน”

“ใครอยากให้คนอื่นเคารพงานของเรา
ต้องเริ่มจากการเคารพงานของคนอื่นก่อน”

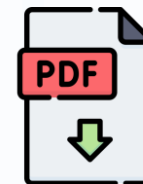

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

สถาบันทางการเงิน

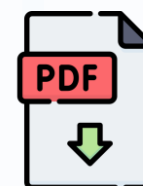

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๒ เรื่อง สถานการณ์การเงิน

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑